

**หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง**  
**หลักสูตรการทำยาสัมไอกระทรงทอง จำนวน 6 ชั่วโมง**  
**กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรมและบริการ**

**ความเป็นมา**

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เทำทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ พัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้มั่นคง มั่งคั่ง และมีการทำอย่างยั่งยืนมีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากลซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน นอกจากจะมีการประกอบอาชีพเพื่อเป็นการเลี้ยงตัวเองและครอบครัวแล้ว ยังมีสิ่งที่ถือว่าเป็นภาระหนักคืออาหารเพื่อบริโภคประจำวัน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์เราจะต้องสร้างขึ้นหรือหามาทดแทนโดยวิธีการต่างๆ เพื่อการอยู่รอด

**หลักการของหลักสูตร**

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎี ควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพได้จริงอย่างมีคุณภาพและมีคุณธรรมจริยธรรม
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน
3. เป็นหลักสูตรที่ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนรู้ไปเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในรายวิชาเลือกของสาระการประกอบอาชีพ
4. เป็นหลักสูตรที่เน้นการใช้ศักยภาพ 5 ด้านในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ศักยภาพด้านทรัพยากร ภูมิอากาศ ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต และด้านทรัพยากรมนุษย์

**จุดหมาย**

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงมั่งคั่ง
2. ตัดสินใจประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณธรรมจริยธรรม
3. มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ
4. มีความรู้ความเข้าใจและฝึกทักษะการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีโครงการประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพของตนเอง

## กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

## ระยะเวลา

จำนวน 6 ชั่วโมง

- ทฤษฎี 1 ชั่วโมง
- ปฏิบัติ 5 ชั่วโมง

## โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพ จำนวน 20 นาที
  - ช่องทางการประกอบอาชีพ ความสำคัญและประโยชน์ของการทำยาสัมไอกระทรงทอง
  - ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำยาสัมไอกระทรงทอง
2. ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน 5 ชั่วโมง
  - การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ
  - การเตรียมส่วนผสม
  - วิธีการทำยาสัมไอกระทรงทอง
  - วิธีการบรรจุภัณฑ์และเก็บรักษา
3. การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ จำนวน 20 นาที
  - การคำนวณวัสดุ อุปกรณ์
  - การเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นทดแทนเพื่อเป็นการลดต้นทุนหรือเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค
  - ช่องทางการตลาด
  - คำนวณต้นทุน กำไร ขาดทุน
4. โครงการประกอบอาชีพการทำยาสัมไอกระทรงทอง จำนวน 20 นาที
  - ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ
  - องค์ประกอบของโครงการ
  - ประโยชน์ของโครงการ

### **การจัดกระบวนการเรียนรู้**

1. จัดกิจกรรมสำรวจและวิเคราะห์ตนเอง ทรัพยากร อาชีพและความต้องการของตลาด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
2. จัดกิจกรรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและความเป็นไปได้ รวมทั้งการศึกษาดูงานเพื่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ
3. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ
  - เรียนรู้จากวิทยากร
  - เรียนรู้ด้วยตนเอง จากสื่อต่างๆ แหล่งเรียนรู้ ผู้รู้
  - เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง
  - เรียนรู้จากกลุ่ม โดยการพบกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการ การผลิตและการบริหารจัดการทางการตลาด

### **สื่อการเรียนรู้**

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้การทำยาส้มโอกระທးທး
2. แหล่งเรียนรู้/ อินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่างๆ
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ

### **การวัดและประเมินผล**

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
  2. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพเพียงพอ สามารถสร้างรายได้ให้กับตนเอง
- ความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตร

### **การจบหลักสูตร**

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
3. มีผลงานผ่านการประเมินทดสอบที่มีคุณภาพตามหลักโภชนาการ

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรการทำยาสมุนไพรทางทอง จำนวน 6 ชั่วโมง

| เรื่อง                                     | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                    | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                                   | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ชั่วโมง |                  |
|--------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|------------------|
|                                            |                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ทฤษฎี   | ปฏิบัติ          |
| 1. ช่องทางการประกอบอาชีพ                   | 1.1 บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทองได้<br>1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทองได้<br>1.3 บอกและหาแหล่งเรียนรู้ในการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทองได้<br>1.4 บอกทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทองได้ | 1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทอง<br>1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทอง<br>1.3 แหล่งเรียนรู้<br>1.4 ทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทอง                                                   | 1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน<br>1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ<br>1.3 ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก<br>1.4 กำหนดทิศทางการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็นและมีความเป็นไปได้ตามศักยภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ศักยภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ | 20 นาที | -<br>-<br>-<br>- |
| 2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรทางทอง | 2.1 บอกอุปกรณ์ในการทำยาสมุนไพรทางทอง<br>2.2 บอกวิธีการทำยาสมุนไพรทางทอง                                                                                                                                                                                  | <u>วัตถุดิบ ยาสมุนไพร</u><br>1.เนื้อส้มโอ皮เป็นชิ้น 300 กรัม<br>2.กุ้งขนาดกลางหั่นชิ้น 6 ตัว<br>3.มะพร้าวขูดคั่ว ¼ ถ้วย<br>4.ถั่วลิสงโขลกหยาบคั่ว ¼ ถ้วย<br>5.หอมแดงเจียว 2 ช้อนโต๊ะ<br>6.พริกชี้หนูซอย 3 เม็ด<br>7.ใบมะกรูดซอย 2 ช้อนโต๊ะ | 2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารของอุปกรณ์ในการทำยาสมุนไพรทางทอง<br>2.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาอุปกรณ์ในวิธีการทำและฝึกปฏิบัติ<br>2.3 จัดให้ผู้เรียนรู้จักส่วนผสม วัตถุดิบและฝึกปฏิบัติ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |         | 5 ชั่วโมง        |

| เรื่อง | จุดประสงค์การเรียนรู้ | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | การจัดกระบวนการเรียนรู้ | ชั่วโมง |         |
|--------|-----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|---------|---------|
|        |                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                         | ทฤษฎี   | ปฏิบัติ |
|        |                       | <p><u>ส่วนผสม น้ำยำ</u></p> <p>1..พริกแห้งคั่ว 1 เม็ด</p> <p>2.กุ้งแห้งโขลกละเอียด 1 ช้อนโต๊ะ</p> <p>3.หอมแดงเผา 1 หัว</p> <p>4.กระเทียมเผา 1 หัว</p> <p>5.น้ำปลา 2 ช้อนโต๊ะ</p> <p>6.น้ำตาลปีบ 2 ช้อนโต๊ะ</p> <p>7.น้ำมะขามเปียก 2 ช้อนโต๊ะ</p> <p><u>วิธีทำ ยำส้มโอ</u></p> <p>1.เริ่มจากการทำน้ำยำ โดยนำพริกแห้งคั่ว กุ้งแห้ง หอมแดงเผาและกระเทียมเผา มาโขลกให้เข้ากันจนละเอียดดี เตรียมไว้</p> <p>2.จากนั้นให้ตั้งหม้อบนไฟกลาง ผสม น้ำปลา น้ำตาลปีบ และน้ำมะขามเปียก เคี่ยวให้พอข้น ปิดไฟพักทิ้งไว้</p> <p>3.ตั้งซามผสม ใส่ น้ำยำที่เคี่ยวไว้ลงไป ตามด้วยเครื่องโขลก ก่อนใส่เนื้อส้มโอ มะพร้าวคั่ว ถั่วลิสงคั่ว หอมเจียว พริกขี้หนู และใบมะกรูดซอยลงไป เคล้าเบา ๆ ให้เข้ากัน</p> |                         |         |         |

| เรื่อง                                                               | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | เนื้อหา                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ชั่วโมง |         |
|----------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|
|                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | ทฤษฎี   | ปฏิบัติ |
|                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ตักใส่กระทงทอง จัดวางบนภาชนะ<br>โรยหน้าด้วยหอมเจียวและใบมะกรูด<br>ชอยที่เหลือ พร้อมเสิร์ฟ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |         |         |
| 3. การบริหารจัดการ<br>ในการประกอบ<br>อาชีพการทำยาสมุนไพร<br>กระทงทอง | 3.1 สามารถสำรวจและศึกษา<br>แหล่งวัสดุ อุปกรณ์ ของแหล่ง<br>ทรัพยากรได้<br>3.2 สามารถกำหนดและควบคุม<br>คุณภาพผลผลิตที่ต้องการได้<br>3.3 สามารถลดต้นทุนการผลิตแต่<br>คุณภาพคงเดิมได้<br>3.4 สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัจจัย<br>ความเสี่ยงและการจัดการความ<br>เสี่ยงได้<br>3.5 สามารถศึกษาข้อมูลการตลาด<br>วิเคราะห์ความต้องการของตลาด<br>ในชุมชนได้<br>3.6 สามารถกำหนดทิศทาง<br>เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการ<br>จัดการตลาดได้<br>3.7 สามารถคิดต้นทุนการผลิต<br>การกำหนดราคาขาย การส่งเสริม<br>การขาย การกระจายสินค้าได้ | 3.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ<br>อุปกรณ์ ของแหล่งทรัพยากร<br>3.2 การกำหนดและควบคุมคุณภาพ<br>ผลผลิตที่ต้องการ<br>3.3 การลดต้นทุนการผลิตแต่<br>คุณภาพคงเดิม<br>3.4 การศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยความ<br>เสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง<br>3.5 การศึกษาข้อมูลการตลาด<br>วิเคราะห์ความต้องการของตลาดใน<br>ชุมชน<br>3.6 กำหนดทิศทาง เป้าหมาย<br>กลยุทธ์ และแผนการจัดการตลาด<br>3.7 การคิดต้นทุนการผลิต การ<br>กำหนดราคาขาย การส่งเสริมการ<br>ขาย การกระจายสินค้า | 3.1 สำรวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์ของแหล่ง<br>ทรัพยากร<br>3.2 การกำหนดและการควบคุมคุณภาพผลผลิตที่ต้องการ<br>3.3 ศึกษาการลดต้นทุนการผลิตแต่คุณภาพคงเดิม<br>3.4 ศึกษา วิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น<br>และมีแนวทางในการจัดการความเสี่ยง<br>3.5 ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของ<br>ตลาดในชุมชน<br>3.6 การกำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และแผนการ<br>จัดการตลาดที่เกี่ยวข้องกับการทำยาสมุนไพรกระทงทอง<br>3.7 ดำเนินการตามกระบวนการจัดการการตลาด เช่น<br>การคิดต้นทุนการผลิต การกำหนดราคาขาย การส่งเสริม<br>การขาย การกระจายสินค้า | 20 นาที |         |

| เรื่อง                                 | จุดประสงค์การเรียนรู้                                                                                                                     | เนื้อหา                                                                                                | การจัดกระบวนการเรียนรู้                                                                                                                                        | ชั่วโมง |         |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|
|                                        |                                                                                                                                           |                                                                                                        |                                                                                                                                                                | ทฤษฎี   | ปฏิบัติ |
| 4. โครงการประกอบอาชีพการทำยาสมุนไพรหอม | 4.1 บอกความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพได้<br>4.2บอกองค์ประกอบของโครงการได้<br>4.3 บอกประโยชน์ของโครงการได้<br>4.4 ดำเนินการวัดและประเมินผล | 4.1 ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพ<br>4.2 องค์ประกอบของโครงการการประกอบอาชีพ<br>4.3 ประโยชน์ของโครงการ | 4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่องความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพองค์ประกอบของโครงการอาชีพ<br>4.2 ดำเนินการวัดและประเมินผล | 20 นาที |         |